

Ett Människoöde.

ROMAN AF HANS JOST.
(Ursprungligen af H. J. Jost.)

(Forts. fr. föreg. nr.)

På andra sidan dörren hördes Fält ytra:

"Herrarna bevis äro ojämförbara! Men likväl förstår jag icke... Ännu är saken mig ofattlig."

Den unge Fält inföll:

"En så bekräftad man! O pappa, hur förfärligt!"

Detektivens rymte på axlarna. Hans plikt var att i synnerhet och icke resonerar. Och dock var Mr. Dawson en man, som hade intelligens och skarpsinne och sedan länge inläst, att många sattes i fängelse, hvilka hjärnor och nervers tillstånd för länge sedan bort för dem icke i bjuor, men väl i kärleksfulla händer på sjukhus och vårdanstalter.

Han visade också, att om fyra sekel skulle vår moderna tids detektiv bekräftas med samma blick som vi själfva skilda inkvisitionens bodlar. Men tillvärdar var lagen blott juridisk och icke psykologisk, och lagens tjärnare hade att rätta sig därefter.

"Jag får nu säga farväl, gentlemän", sade polisspektorn. "Tiden hastar, och min spårhund är så säkerligen utom sig af otålighet. Men jag lämnar kvar Mr. Caryl, och jag är vis på, att ni alla skola bevaka polisens rättmätiga intressen."

Mandergrén hörde honom aflägsna sig.

"Ja, som nämndt, saken är mig oförklarlig," inföll Fält. Han var en strängt hederlig och rättfärdig man, kanske litet fantasifull och hård, och tyckte sig utom sig af övervakning. Han tillade:

"Jag tror mig icke ha någonting att förbehålla mig själf beträffande Mandergrén! Jag har så långt jag kunde understödd honom, jag har gifvit honom nyttiga råd och vinkar."

Mandergrén lyssnade friskt bakom dörren och hans läppar krusades af ett bittert leende. Han var dock öfverräskad, ty Fält ord voro vida vänligare än han väntat och alla förbehåll samt bittra anklagelser utblefvo ju fullständigt.

Guy Caryl inföll:

"En bekräftad man, och ni forskarar ju, att Mandergrén var särdeles bekräftad, har svårt att finna sig tillrätta med det moderna samhället. Han kan komma fram genom sina tankar eller, så uppfinnningar, förstår han att säga, så är han samhällets herre, dikter, lagar, är en gud. Men den bekräftade mannen, som misslyckas, är en slaf under allt och alla, ja, värre än en slaf. Som bekräftad är en planta, hvilken alltid växer vid sidan af den sjukliga känsligheten, oönskad, behöfver den blott motgångar för att ögrasat skall skjuta fram och undandölla eller giftiga taler jag icke om annat än de stora besvärigheterna, gentlemän, skulle na... de, hvilka, när de prova sig själf, med förtäran måste märka, huru djup och svart den skuggan är, som återfaller deras lys."

"Likväl förstår jag icke..." utbrast Fält.

"Förstå kan man nog, men icke förklara." Det är en af lifvets förklarande lagar, att liksom kroppen icke kan frigöra sig från sin skugga, förklarar icke heller geniet skilla sig från det onda, som följer i dess hälar."

"Finns det intet botemedel?"

"Säkerligen icke! Antingen måste vi bli genier allsammans eller också medelmåttor samt och synnerligen. Det första skulle leda oss tillbaka till titanernas strider, och vi skulle få se människorna förgöra hvarandra med de lömskaste och mest förfärande medel."

"En värld af medelmåttor där emott."

"... skulle förgås under lifvets jannstrukenhet, och människorna återvända till djuren, beröfvade både tal och tankeförnådan. Den apa, som först utbildade sin tumme, var värt första geniet, den som först begynte att gå upprätt, var värt andra."

Fält log.

"Ett resonemang är invecklad! Jag tror, att vi taga oss en cigarr på det samma, så att vi förhindra nya attentat."

"Ni tror således..."

"... att dessa cigarrer äro förgiftade! Ja, därom är intet tvifvel."

"Hur förfärligt! Och ändå är jag tillgiven vis om, att Mandergrén vet, att vi planerat ett parti mellan mig och hans dotter."

Guy Caryl nickade bekräftande.

För en gångs skull öfvergaf honom hans brittiska flegma, och han uttryckte med öfvermåttad värme i röst:

"Jag lyssnar på er! Sakerligen skall det bli en förning, där fädernas mis-

gärningar icke straffas in på barnen."

"Det gör mig ondt om honom. Kan-ske har jag icke visat honom det intresse, jag borde, kanske har han blifvit stött tillbaka af min köld. Men jag vet, att jag icke kan anklaga, mig själf för medveten ovänlighet; hvad jag förbrutit mot honom har skett af oförstånd."

Han fortfor:

"Själf har jag aldrig i lifvet mött så mycken sympati som Mandergrén. Jag har icke haft tusendelen af hans möjligheter, och jag skulle kunnat afundas honom det stöd, han ägt i sin hustru. Men likväl..."

"Ja, likväl," svarade Guy Caryl. "Kom ihåg, hvad jag sade om den oundvikliga skuggan, och låt oss känna sorg i stället för vrede, ett öundligt medlidande i stället för förakt."

Mandergrén hade lyssnat förvånad. Detta var så olikt hvad han väntat. Han hade blott utifrån i förbehåll och hårda ord, hade de nedkallat himlens straffdomar öfver hans usla handlingssätt, skulle han skrämt åt det bakom dörren och stälsamt sitt hjärta.

Men nu inträffade hvad han minst anst. Det var precis, som när han gick i skolan och föräldrarna eller kamraterna kritiserade hans handlingar. Gärvo de sitt missnöje tillkännä eller klandrade honom, fann han sig mest höjd att framhålla i hvad de funnit tadelvärdt; gillade de däremot hans handlingssätt eller, rättare sagt, låtsades de sig gilla det, insåg han genast sina fel och gjorde vad han kunde för att upplåta intycket af sitt uppträdande. När det gällde något annat eller någon dum handling, ropade han sig med att leka kärleken mot strömmen. Medhåll kom honom att andra taktik, och med detta fortsatte han även sedan han hunnit människa-aldern.

Fälts ord kommo för sent.

Mandergréns hatastik, bitterhet och misstänksamhet hade redan ställt frukter, men liksom i barndomens greps han nu af ett begär att göra allt bra, igen, så långt det ske kunde. Han var liksom afvapanad, han hade fått ett anfäll af svaghet, under hvilket han darrade och höfvade.

Någon hordes komma in i kontoret. Mandergrén lyssnade ånyo friskt. Det var inspektör Dawson, som återvände, och lyssnaren hörde honom yttra:

"Jag har gifvit mina instruktioner pr telefon och telefon. Jag ämnar nu hålla ett kort föreläsning med kontoret och portvakten här, och sedan tänker jag, att vidvårdets smyghål skall skjuta fram och undandölla eller giftiga taler jag icke om annat än de stora besvärigheterna, gentlemän, skulle na... de, hvilka, när de prova sig själf, med förtäran måste märka, huru djup och svart den skuggan är, som återfaller deras lys."

"Likväl förstår jag icke..." utbrast Fält.

"Förstå kan man nog, men icke förklara." Det är en af lifvets förklarande lagar, att liksom kroppen icke kan frigöra sig från sin skugga, förklarar icke heller geniet skilla sig från det onda, som följer i dess hälar."

"Finns det intet botemedel?"

"Säkerligen icke! Antingen måste vi bli genier allsammans eller också medelmåttor samt och synnerligen. Det första skulle leda oss tillbaka till titanernas strider, och vi skulle få se människorna förgöra hvarandra med de lömskaste och mest förfärande medel."

"En värld af medelmåttor där emott."

"... skulle förgås under lifvets jannstrukenhet, och människorna återvända till djuren, beröfvade både tal och tankeförnådan. Den apa, som först utbildade sin tumme, var värt första geniet, den som först begynte att gå upprätt, var värt andra."

Fält log.

"Ett resonemang är invecklad! Jag tror, att vi taga oss en cigarr på det samma, så att vi förhindra nya attentat."

"Ni tror således..."

"... att dessa cigarrer äro förgiftade! Ja, därom är intet tvifvel."

"Hur förfärligt! Och ändå är jag tillgiven vis om, att Mandergrén vet, att vi planerat ett parti mellan mig och hans dotter."

Guy Caryl nickade bekräftande.

För en gångs skull öfvergaf honom hans brittiska flegma, och han uttryckte med öfvermåttad värme i röst:

"Jag lyssnar på er! Sakerligen skall det bli en förning, där fädernas mis-

gärningar icke straffas in på barnen."

"Det gör mig ondt om honom. Kan-ske har jag icke visat honom det intresse, jag borde, kanske har han blifvit stött tillbaka af min köld. Men jag vet, att jag icke kan anklaga, mig själf för medveten ovänlighet; hvad jag förbrutit mot honom har skett af oförstånd."

Han fortfor:

"Själf har jag aldrig i lifvet mött så mycken sympati som Mandergrén. Jag har icke haft tusendelen af hans möjligheter, och jag skulle kunnat afundas honom det stöd, han ägt i sin hustru. Men likväl..."

"Ja, likväl," svarade Guy Caryl. "Kom ihåg, hvad jag sade om den oundvikliga skuggan, och låt oss känna sorg i stället för vrede, ett öundligt medlidande i stället för förakt."

Mandergrén hade lyssnat förvånad. Detta var så olikt hvad han väntat. Han hade blott utifrån i förbehåll och hårda ord, hade de nedkallat himlens straffdomar öfver hans usla handlingssätt, skulle han skrämt åt det bakom dörren och stälsamt sitt hjärta.

Men nu inträffade hvad han minst anst. Det var precis, som när han gick i skolan och föräldrarna eller kamraterna kritiserade hans handlingar. Gärvo de sitt missnöje tillkännä eller klandrade honom, fann han sig mest höjd att framhålla i hvad de funnit tadelvärdt; gillade de däremot hans handlingssätt eller, rättare sagt, låtsades de sig gilla det, insåg han genast sina fel och gjorde vad han kunde för att upplåta intycket af sitt uppträdande. När det gällde något annat eller någon dum handling, ropade han sig med att leka kärleken mot strömmen. Medhåll kom honom att andra taktik, och med detta fortsatte han även sedan han hunnit människa-aldern.

Fälts ord kommo för sent.

Mandergréns hatastik, bitterhet och misstänksamhet hade redan ställt frukter, men liksom i barndomens greps han nu af ett begär att göra allt bra, igen, så långt det ske kunde. Han var liksom afvapanad, han hade fått ett anfäll af svaghet, under hvilket han darrade och höfvade.

Någon hordes komma in i kontoret. Mandergrén lyssnade ånyo friskt. Det var inspektör Dawson, som återvände, och lyssnaren hörde honom yttra:

"Jag har gifvit mina instruktioner pr telefon och telefon. Jag ämnar nu hålla ett kort föreläsning med kontoret och portvakten här, och sedan tänker jag, att vidvårdets smyghål skall skjuta fram och undandölla eller giftiga taler jag icke om annat än de stora besvärigheterna, gentlemän, skulle na... de, hvilka, när de prova sig själf, med förtäran måste märka, huru djup och svart den skuggan är, som återfaller deras lys."

"Likväl förstår jag icke..." utbrast Fält.

"Förstå kan man nog, men icke förklara." Det är en af lifvets förklarande lagar, att liksom kroppen icke kan frigöra sig från sin skugga, förklarar icke heller geniet skilla sig från det onda, som följer i dess hälar."

"Finns det intet botemedel?"

"Säkerligen icke! Antingen måste vi bli genier allsammans eller också medelmåttor samt och synnerligen. Det första skulle leda oss tillbaka till titanernas strider, och vi skulle få se människorna förgöra hvarandra med de lömskaste och mest förfärande medel."

"En värld af medelmåttor där emott."

"... skulle förgås under lifvets jannstrukenhet, och människorna återvända till djuren, beröfvade både tal och tankeförnådan. Den apa, som först utbildade sin tumme, var värt första geniet, den som först begynte att gå upprätt, var värt andra."

Fält log.

"Ett resonemang är invecklad! Jag tror, att vi taga oss en cigarr på det samma, så att vi förhindra nya attentat."

"Ni tror således..."

"... att dessa cigarrer äro förgiftade! Ja, därom är intet tvifvel."

"Hur förfärligt! Och ändå är jag tillgiven vis om, att Mandergrén vet, att vi planerat ett parti mellan mig och hans dotter."

Guy Caryl nickade bekräftande.

miner eller portvaktens odmjuka hälsning. Han var försjunken i tankar.

Droskan körde in på en stor gård och stannade framför en port.

Han sattes in i cell, som han roade sig med att betrakta med förströdd min, liksom han stött inför en visserligen ny, men mycket roande erfarenhet i sitt lif. Den var kantad rundt väggarna med en hög fris af rödliga, serad tegel, den var vida högre än han eljest föreställt sig ett dylikt rum, och vid dörren fanns till och med en ringklocka. Han förstod att cellen icke var annåt än en temporär uppehållsort, till alla formaliteter hvarit vidtogs, och Dawson afläst sin rapport.

Plötsligt hörde han genom luckan på dörren rycklar skramla.

Låst i celldörrens vreds om och en ny individ knuffades in, en trasig, förspen människa, som ännu icke hunnit riktigt hämta sig efter det sista ruset, som bränt honom i polens hand.

Mandergrén granskade förstulet mannen, då han föll ned på bristen. Han ryckte tillbaka — det var ju Flat.

"Du här?"

Flat gnuggade ögonen.

"Åh, du också här", utropade han. "Har du verkligen dina gärningars kon-kommit?"

Mandergrén skratade.

"Ja, det ser verkligen så ut! Och du gläder dig därtill?"

Flat svarade icke direkt på frågan. "Vatten, vatten, gif mig vatten!" ropade han. "Det finnes ingenting, som förmår en att känna en sådan sval, som en sådan ljuflig svalka som vatten, och död!"

"Och död!" frågade Mandergrén. "Ja, den är ett universalmiddel mot alla kroppsliga lidanden. Den kommer dem att försvinna med det samma, ba, ha, ha!"

Flats hufvud sjönk ned mellan benen, där han satt på bristen. Mandergrén gick locka ett ord af honom vidare, och för öfrigt drojde det icke många minuter, innan de för alltid och österkallelligen skildes.

Åter gnisslade låden, Dawson visade sig i dörroppningen och sade:

Han förde Mandergrén med sig ut på gården, där en hög, öfverbyggd vägn väntade. Det var den berömda "Svarta Maria", i hvilken fängarna fördes till fängelse, inkastade i små, tjäraa burar, i hvilka de icke kunde röra armhållarna.

Mandergrén hörde vagnen köra öfver en bro.

Hans starka hövar smattrade mot stenläggningen, som gaf ett lågt, doft ljud. Därefter kom vagnen in på en väg utom stengångning, den sligrade sig åt höger och vänster, och som den hela tiden körde med stark fart förstod Mandergrén att fängelset måste vara beläget i en af testadens utkänter.

Den tränga afbakning, i hvilken han var insjedd, fylde honom med en gränslös förtäran. Den liknade en likstaka, som man rest på ena ändan och i hvilken man inspratt honom levande. En tyngd lade på sina gångar, han brost, han skulle velat skrika, om han icke lygts. Kanske doge man icke riktigt, afven när lakaren gifvit sitt sista ord vaknade man på samma vis upp i den verkliga graven och fann sig obägligt insjedd. Han ryckte vid tanken därpå.

Öfvanför dörren i den tränga buen fanns en gallerförsedd ruta. Han fäste sig på ta och kastade en blick ut genom den. Rutan var så liten, att han hvarken kunde seugla till höger eller vänster, endast rakt fram. Midt framför sig såg han en annan bur, ur hvilken en annan fänge likaledes roade sig med att titta ut.

När han fick syn på Mandergrén förde han handen mot munnen och en mening, som Mandergrén väl kunde förstå, ånskont han icke upplådde ljudet.

"Har du tobak?"

Mandergrén skakade nekande på hufvudet. Åh, detta var helvetet, där den ene döde den andre om litet lindring, där alla lågo i plågor och ingn predikade. Värre kunde det icke vara än efter den riktiga döden!

Den tunga vagnen stannade.

Åter fördes han in i en cell och erhöi nu beskedet, att en advokat om ett par dagar skulle infinna sig hos honom.

Sedan han gråtit och rasat, bnfållt och hädat under några timmar, kom en viss ro öfver honom, en reaktion, under hvilken han med rättvist sinne och kloket började tänka på det förtullna.

Hans sjukliga känslighet och misstänksamhetens fina trådar började liksom aftrubbas, han fick den normala människans sätt att tänka och begrundas förhållande mellan brott och straff, orsak och verkan, handlingar och deras följder.

Fängelset syntes honom icke håller afskräckande. Det tvingade en hvar, som fanns bakom dess murar, till ånger och bättring, och dess ensamhet var en god skola för dem som fruktade döden. Fängelset var ju på sitt sätt döden — isolerad från alla andra människor hade en fänge, som låg på sitt yttersta, blott att utbyta cellens ensamhet mot dödens. En underbar lant skap — det, som forskräckte hos döden, dess tyngnad och ensamhet, var sedan i detta lifvet öfvervunnet af fängens som icke hade att vänta annat dit han gick än samma ensamhet och djupa tyngnad, i hvilken han redan befann sig.

Han resignerade inför det oundvikliga.

Åf vissa faktorer kunde endast bli en viss produkt, men hurvida denna

Farm och hem.

VARDERING AF RASDJUR.

Uppfödare af rasdjur ha till jordbrukspartementet hänvänt sig med protest emot den metod, som användes vid värdering af rasdjur under sista kiof och mulsjukespidemien. I de flästa fall värderade de federala myndigheterna insjuknade rasdjur, som måste nedslaktas utan att fasta afseende vid deras hälsostanning och dräff följande större penningvärde.

Det godt akta rasdjur har värde mera än för sitt kött, mjölk eller arbete, och uppfödarna anse, att detta borde tagas i betraktande af regeringen. Ehuru uppfödarna härutinnan kanske komma att anse inkonsekventa, anse vi att de hafva rätt i denna sak. Det är icke rätt att betala skogen af värde af rasdjur deras fulla värde, och betala skogen af rasdjur endast en del af hvad dessa äro värda.

Uppfödarnas inkonsekvens ligger emellertid därtill, att de vanligtvis med bestämdhet insisterat på att deras djur vid besättning produkt blifve ond eller god. Läge i människors skön att bestämma. Kan-ske hade Fält och de öfriga personer, han alltid betraktat med misstänkar, icke övat det skadliga inflytande på honom och hans lifsgärning, som han tror. Något öndt var han dock vis om, att de utövade, men afven de hade i sina goranden styrts af lagar, som ingen människa hittills kunnat upplåta. Huru egendomligt att tänka sig, att dumheten, ofunden, intresselösheten och oförståndet lydde sina vissa regler liksom hela universum.

Härmed var det också gifvet, att i division ingen ansvarighet hade. Ett personligt lif efter döden kunde bereda honom krossade förväntningar och nya vedermöror. Straff kunde det däremot icke innebära, om icke straffet komme att bestå just i krossade illusioner.

När faktarna kommo för att hämta honom till badet, funno de honom lugn, onaturligt lugn, efter deras sätt att se saken.

De skulle föredragit raseri, ty reaktionen bar alltid något oöfvadt i sitt sköte och satte alltid sina hemiska spår i fängelsets journaler i form af mord eller mordförsök.

De undersökte Mandergrén på det noggrannaste, de visiterade hans kläder och hans cell, men han log, när han åter stod på golvet, på sina nakna fötter och fann att den lilla röda sidenlappen fortfarande gjorde sig förmärksam i fotsulans hållighet. Det ljumma vattnet hade icke upplöst bindemedlet, och under lappen låg gifvet lika kraftigt som öm det förvarats på en glasflaska i laboratoriet.

Det var dagen för advokatens ankomst.

En strålande sol kunde förnärkas genom cellfönstrets mattsläpade glas, som utseende alla perspektiv. Den som utseende liden tycktes fylld af renare luft än eljes, och Mandergrén låg länge på sin brits och funderade.

Ännu stode han visserligen icke under fängelsets lagar, under ordningsreglerna för denna stora, tysta stad, i hvilken bodde människlighetens olyckliga. Men likväl ryste han för raffine-manglet i denna institution, som tvingade den isolerade individen att tänka på tanka, tanka, tanka, ända till tankarna jagade honom som ett djur och icke lämnade honom i fred, förän både hans själ och kropp hade varit i hans hand. Fängelset hade icke uppnått af människor. Gud måste ha gjort det, ty så förfärliga voro de i ett tvinga människorna till det de icke ville.

Men trots det individen än spjarnade emot, gifvo de på sin gränslöst grymma och barbariska metod en viss ro, sådan som den döden också gaf enligt Flats uttalo. Af både fängelset och döden följde samma resultat; hvarfor då forskrakas för det, som blott var en fortsättning af fängelset?

Han drog af sig strumpan, som han åter satt på sig efter badet.

Försiktigt lösgjorde han den röda sidenlappen, vecklade upp papperas omslaget och hade icke uppnått af människor. Gud måste ha gjort det, ty så förfärliga voro de i ett tvinga människorna till det de icke ville.

Men trots det individen än spjarnade emot, gifvo de på sin gränslöst grymma och barbariska metod en viss ro, sådan som den döden också gaf enligt Flats uttalo. Af både fängelset och döden följde samma resultat; hvarfor då forskrakas för det, som blott var en fortsättning af fängelset?

Han drog af sig strumpan, som han åter satt på sig efter badet.

Försiktigt lösgjorde han den röda sidenlappen, vecklade upp papperas omslaget och hade icke uppnått af människor. Gud måste ha gjort det, ty så förfärliga voro de i ett tvinga människorna till det de icke ville.

Men trots det individen än spjarnade emot, gifvo de på sin gränslöst grymma och barbariska metod en viss ro, sådan som den döden också gaf enligt Flats uttalo. Af både fängelset och döden följde samma resultat; hvarfor då forskrakas för det, som blott var en fortsättning af fängelset?

Han drog af sig strumpan, som han åter satt på sig efter badet.

Försiktigt lösgjorde han den röda sidenlappen, vecklade upp papperas omslaget och hade icke uppnått af människor. Gud måste ha gjort det, ty så förfärliga voro de i ett tvinga människorna till det de icke ville.

Men trots det individen än spjarnade emot, gifvo de på sin gränslöst grymma och barbariska metod en viss ro, sådan som den döden också gaf enligt Flats uttalo. Af både fängelset och döden följde samma resultat; hvarfor då forskrakas för det, som blott var en fortsättning af fängelset?

Han drog af sig strumpan, som han åter satt på sig efter badet.

Försiktigt lösgjorde han den röda sidenlappen, vecklade upp papperas omslaget och hade icke uppnått af människor. Gud måste ha gjort det, ty så förfärliga voro de i ett tvinga människorna till det de icke ville.

Men trots det individen än spjarnade emot, gifvo de på sin gränslöst grymma och barbariska metod en viss ro, sådan som den döden också gaf enligt Flats uttalo. Af både fängelset och döden följde samma resultat; hvarfor då forskrakas för det, som blott var en fortsättning af fängelset?

Han drog af sig strumpan, som han åter satt på sig efter badet.

Försiktigt lösgjorde han den röda sidenlappen, vecklade upp papperas omslaget och hade icke uppnått af människor. Gud måste ha gjort det, ty så förfärliga voro de i ett tvinga människorna till det de icke ville.

Men trots det individen än spjarnade emot, gifvo de på sin gränslöst grymma och barbariska metod en viss ro, sådan som den döden också gaf enligt Flats uttalo. Af både fängelset och döden följde samma resultat; hvarfor då forskrakas för det, som blott var en fortsättning af fängelset?

Han drog af sig strumpan, som han åter satt på sig efter badet.

Försiktigt lösgjorde han den röda sidenlappen, vecklade upp papperas omslaget och hade icke uppnått af människor. Gud måste ha gjort det, ty så förfärliga voro de i ett tvinga människorna till det de icke ville.

Men trots det individen än spjarnade emot, gifvo de på sin gränslöst grymma och barbariska metod en viss ro, sådan som den döden också gaf enligt Flats uttalo. Af både fängelset och döden följde samma resultat; hvarfor då forskrakas för det, som blott var en fortsättning af fängelset?

Han drog af sig strumpan, som han åter satt på sig efter badet.

Försiktigt lösgjorde han den röda sidenlappen, vecklade upp papperas omslaget och hade icke uppnått af människor. Gud måste ha gjort det, ty så förfärliga voro de i ett tvinga människorna till det de icke ville.

Men trots det individen än spjarnade emot, gifvo de på sin gränslöst grymma och barbariska metod en viss ro, sådan som den döden också gaf enligt Flats uttalo. Af både fängelset och döden följde samma resultat; hvarfor då forskrakas för det, som blott var en fortsättning af fängelset?</